

Бабой О.В. Маслова І.А.

ЗОШИТ
з української мови
4 клас

Розвивайка
(перевірка і корекція
ЗУН)

- ➔ Тестування з усіх розділів
- ➔ Самостійні роботи
- ➔ Робота з текстами
- ➔ РЗМ (аудіювання, переказ, діалог)
- ➔ Творча робота

І частина

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
з української мови
для учнів 4 класів загальноосвітніх шкіл
із російською мовою навчання

Рецензенти: Бурдужа О. Г., ведучий методист ДОЗ «Придністровський державний інститут розвитку освіти», вчитель української мови та літератури вищої квал. категорії МЗЗ «ТСШ № 16»;

Стрецькул Н.Л. вчитель української мови вищої квал. категорії МЗЗ «ТСШ № 5».

Укладачі: Бабой Ольга Василівна, учитель української мови та літератури вищої квал. категорії;

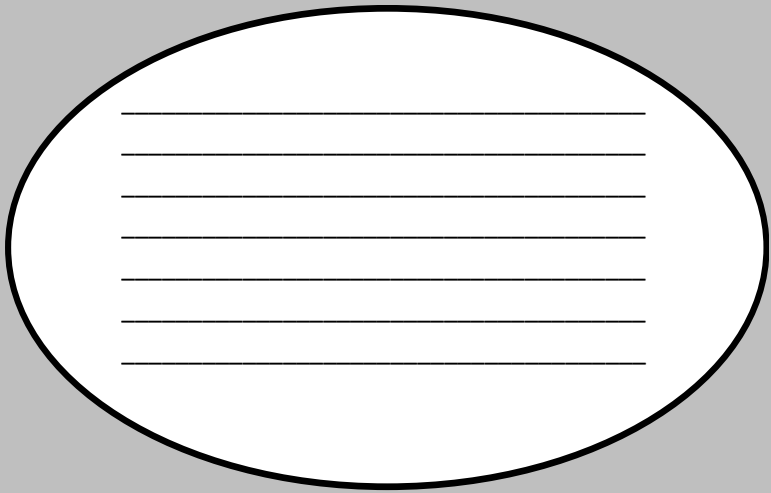
Маслова Інга Андріївна, учитель української мови та літератури II квал. категорії.

Робочий зошит «Розвивайка» для 4 класу є методичним посібником, який може використовуватися у загальноосвітніх школах Придністровської Молдавської Республіки.

Цей посібник призначений для контролю навчальних досягнень учнів, передбачених у 4 класі за новими освітніми стандартами. Зміст, обсяг і форма завдань відповідають новій редакції навчальної програми та вимогам оцінювання.

Посібник складається із двох частин: перевірочних робіт з української мови та української літератури для учнів загальноосвітніх навчальних закладів з російською мовою навчання. Наведені роботи містять завдання для тестової перевірки мовних знань, умінь і навичок, тексти для списування, деформовані тексти, тестові завдання для перевірки аудіювання тощо.

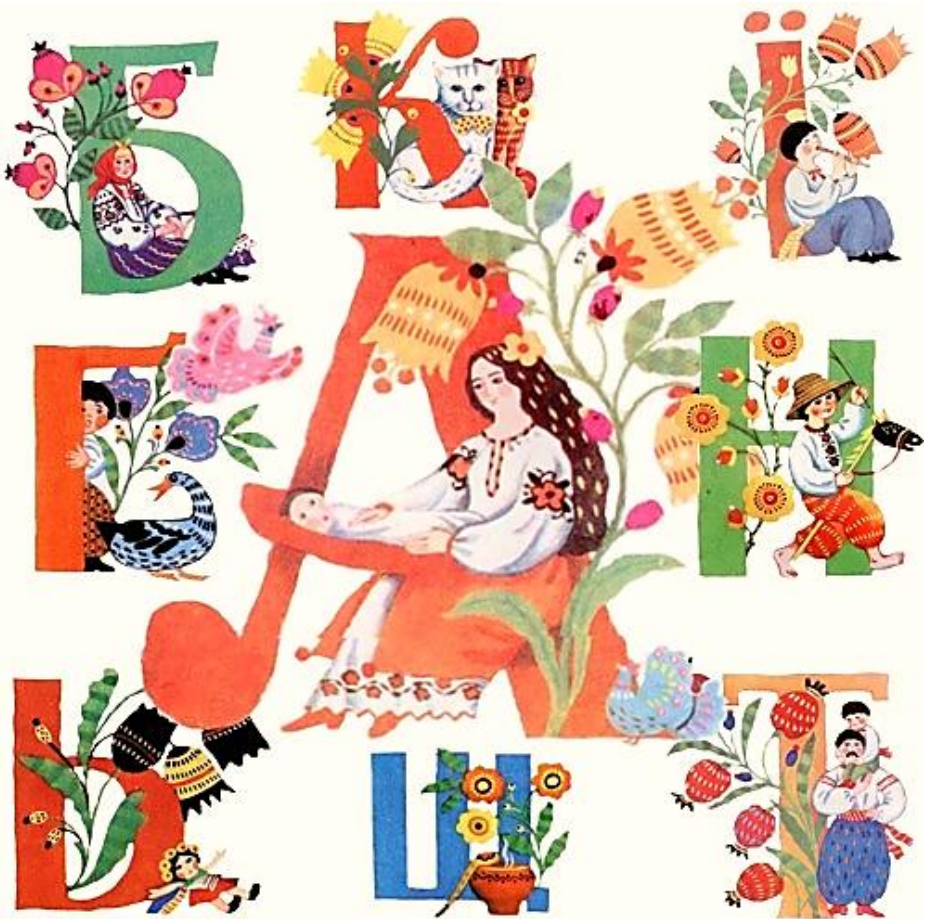
Зошит побудовано та складено згідно із програмою з навчального предмета «Українська (офіційна) мова 1-4 класи» (Бронич І. О., Дубик А. О. Ніконова І. В.). Для учнів подаються цікаві ігрові, логічні завдання з розділів «Лексикологія», «Орфографія», «Фонетика».

A large white oval with a black border, centered on a gray background. Inside the oval, there are seven horizontal lines for writing, arranged in a vertical column.

Мова і

Мовлення

УСНЕ Й ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ. ЗВУКИ І БУКВИ. НОРМИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИМОВИ. ПРАВОПИС

----- Самостійна робота -----

Дата _____

І варіант

1. В українському алфавіті: а) 32 букви; б) 33 букви; в) 34 букви.

2. Звуки мовлення бувають:

а) великі та малі; б) голосні та приголосні; в) високі та низькі.

3. Продовж речення.

Усне мовлення має бути...

- а) голосним, емоційним, гарним;
- б) правильним, виразним, зрозумілим;
- в) культурним, тихим, лагідним.

4. Запиши прізвища в алфавітному порядку.

Петренко, Бондарчук, Дідух, Білоус, Кондратюк, Білоконь, Яворівський, Андронич, Москаленко.

5. Прочитай. Встав потрібні слова у прислів'я.

А) Брехливу _____ далеко чути.

Як _____ не годуй, а він усе в ліс дивиться.

Під лежачий _____ і вода не тече.

Де тонко, там і _____.

Б) Запиши по 1 слову, в якому:

звуків більше, ніж букв	букв більше, ніж звуків	однакова кількість букв і звуків

6. Встав, де потрібно, пропущені букви.

Орла годують дзьоб.. та кі..ті.

Бров.. та око поря.. живуть.

Старий гри.., так корінец.. свіжий.

Ри..ка пірнула угли.. моря.

Пташок у вирій жєнут.. холо.. і голо.. .

7. Прочитай слова. Заміни за зразком дзвінкий приголосний звук парним глухим. Запиши слова парами.

Зразок: злива — слива

Ґуля — ..уля

жити — ..ити

бити — ..ити

зірка — ..ірка

гори — ..ори

дітоньки — ..ітоньки

дичка — ..ичка

8. Зміни слова у дужках так, щоб з'явився апостроф. Запиши.

Яскраві (перо) _____

Веселі (хлопець) _____

По гілці (бити) _____

Гарне (імена) _____

9. Запиши слова у фонетичній транскрипції.

Лісовою _____ Явір _____

Пам'ять _____ Насіння _____

Щєня _____ В'ється _____

10. Від яких слів утворились ці прізвища.

Васильєв — _____

Іванов — _____

Захаров — _____

Оцінка _____

II варіант

Дата _____

1. В українському алфавіті: а) 30 букв; б) 33 букви; в) 31 буква.

2. Скільки голосних звуків в українській мові? а) 6; б) 8; в) 10.

3. Продовж речення.

Культура мовлення – це...

- а) точність, ввічливість, інтонаційність;
- б) безпомилковість, чіткість, швидкість;
- в) правильність, точність, виразність.

4. Запиши імена за алфавітом.

Івась, Петрик, Ярина, Клепата, Степаніда, Росамита, Ганна, Микита, Данило, Катруся.

5. Прочитай. Встав потрібні слова у прислів'я.

А) Вір своїм очам, а не чужим _____.

В тихому болоті _____ водяться.

Життя прожити – не _____ перейти.

Кожному мила своя _____.

Б) Запиши по 1 слову, в якому:

звуків більше, ніж букв	букв більше, ніж звуків	однакова кількість букв і звуків

6. Встав, де потрібно, пропущені букви.

Зага..ка

Хвіст трубою, спритні ні..ки,

Пли.. із гілки на травичку!

Носит.. все вона горі..ки

В золоту свою скарбнич..ку.

(_____)

7. Підбери спільнокореневі слова, які закінчувалися би на парний дзвінкий або глухий звук. Запиши їх.

Суворий _____ Веселий _____
Багато _____ Не видно _____
Смачний _____ Почали _____

8. Зміни слова у дужках так, щоб з'явився апостроф. Запиши.

Дошовий (черві) _____
Сизе (голуб) _____
Водичку (пити) _____
Раджусь з (мати) _____

9. Запиши слова у фонетичній транскрипції.

Солом'яною _____
Євпаторія _____
Партією _____
Щебетання _____
Щодня _____
Гріється _____

10. Від яких слів утворились ці прізвища?

Микитенко – _____
Володимирський – _____
Степанов – _____

Оцінка _____

БУДОВА СЛОВА. СПОРІДНЕНІ СЛОВА

----- ТЕСТОВА ПЕРЕВІРКА МОВНИХ ЗНАНЬ -----

І варіант

Дата _____

1. Слова, які мають однакову за значенням спільну частину, називаються...

- а) спорідненими; б) головними; в) другорядними.

2. Продовж речення.

Частина слова без закінчення – це ...

- а) корінь; б) суфікс; в) основа.

3. У якому рядку записані синоніми?

- а) Друг, дружний, дружити.
б) Друг, ворог.
в) Друг, товариш, побратим.

4. Прочитай вірш. Випиши спочатку групу спільнокореневих слів, потім – групи синонімів.

Вітер-пустунець

Вітер, вітерець, вітрище
Завиває, скиглить, свище,
Розкидає скрізь листочки:
По гаях, лісах, садочках.

«Він розбійник», – каже дехто,
Та сказати це дуже легко.
Він же просто пустунець,
Світлий осені гонець.
Сповіщає вітер всім:
«Прийде осінь у наш дім».

(Яринка Кобрин)

5. Відгадай і запиши слово, добери до нього кілька ознак.

Корінь мій знаходиться в «ціні», _____

Префікс дай від «оклику» мені, _____

Суфікс від «лінійки» чи від «зірки», _____

Разом – результати перевірки.

6. Добери до слів споріднені, розбери їх за будовою.

Хмара – _____

Мороз – _____

7. Заміни сполучення слів одним словом.

Споруда для обслуговування пасажирів – _____

Людина, яка керує школою – _____

8. Запиши по два слова, які б відповідали поданим схемам.

Оцінка _____

II варіант

Дата _____

1. Вкажи, з яких частин складається слово:

а) з основи, кореня, букв, складів, префікса;

б) із закінчення, основи, кореня, суфікса, префікса;

в) з наголосу, слів, букв, суфікса, закінчення, кореня.

2. Вкажи слово, близьке за значенням до слова *радість*:

а) горе; б) смуток, в) свято.

3. Щоб визначити закінчення слова, треба:

а) дібрати споріднені слова;

б) змінити форму слова;

в) дібрати синоніми.

4. Прочитай вірш. Випиши спочатку групу спільнокоренових слів, потім – групи синонімів.

Ой, яка чудова українська мова!
Де береться все це, звідкіля і як?
Є в ній ліс – лісок – лісочок, пуща, гай, діброва,
бір, перелісок, чорноліс. Є ще й байрак.
І така ж розкішна і гнучка, як мрія.
Можна «звідкіля» і «звідки», можна і «звідкіль».
Є у ній хурделиця, віхола, завія,
завірюха, хуртовина, хуга, заметіль.

(О.Підсуха)

5. Відгадай і запиши слово, добери до нього кілька ознак.

Мій корінь у слові «лісник». _____
У слові «пролетів» мій префікс. _____
Суфікс мій від слова «колосок». _____
Слово «кінь» має моє закінчення. _____

6. Добери до слів споріднені, розбери їх за будовою.

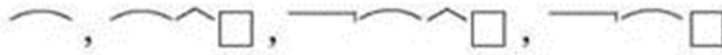
Хліб – _____
Риба – _____

7. Заміни сполучення слів одним словом.

Установа, де зберігаються книги, журнали, газети для загального користування – _____

Цитрусове дерево, яке росте на півдні та має запашні плоди жовтогарячого кольору – _____

8. Запиши по два слова, які б відповідали поданим схемам.

Оцінка _____

----- ТВОРЧА РОБОТА -----

Дата _____

Прочитай текст. Продовж його своїми міркуваннями.

Господарі землі

Дерево, кущ, чагарник, квіти, зілля, розмай – без них не уявити життя на Землі. Ми, мешканці Землі, повинні вирішувати долю свого зеленого друга, захистити його. Треба...

Оцінка _____

ТЕКСТ. РЕЧЕННЯ. ВИДИ РЕЧЕНЬ ЗА МЕТОЮ ВИСЛОВЛЮВАННЯ

----- ТЕСТОВА ПЕРЕВІРКА МОВНИХ ЗНАНЬ -----

І варіант

Дата _____

1. Текст – це:

- а) сукупність словосполучень;
- б) сукупність речень;
- в) зв'язна розповідь.

2. Текст складається з таких частин:

- а) із заголовка, зачину, основної частини, кінцівки;
- б) із заголовка, зачину, кінцівки;
- в) із плану, зачину, основної частини.

3. Тема тексту – це:

- а) перше речення;
- б) те, про що в ньому повідомляється, розповідається, описується;
- в) якась подія.

4. Метою тексту-міркування є:

- а) описати предмет;
- б) довести щось;
- в) розповісти про якусь подію.

5. Метою тексту-розповіді є:

- а) довести щось;
- б) описати предмет;
- в) розповісти про якусь подію.

6. Допиши речення, яким би ти закінчив цей текст. Визнач тип тексту.

У тираспольському дендропарку щовесни розпускається безліч квітів. Вони різного кольору: сині, білі, червоні, фіолетові, блакитні, рожеві, жовті. Особливо дивують око квітки сакури. Вони – традиційний символ жіночої молодості та краси.

а) розповідь; б) міркування; в) опис.

7. Граматичною основою речення є:

- а) підмет і присудок;
- б) перші слова;
- в) другорядні члени.

8. За метою висловлювання речення буває:

- а) питальним, окличним;
- б) розповідним, окличним і неокличним;
- в) розповідним, питальним і спонукальним.

9. Придумай речення за поданими схемами.

_____ ===== (коли?) _._._._ (до чого?)

=====, _____, (куди?) _._._._!

_____ ===== (у що?),

10. Визнач, яке речення відповідає поданій схемі:

_____ та _____ _._._._ ===== .

- а) Учні прийшли до школи.
- б) Дмитро та Тетяна сьогодні чергові.
- в) Почалась велика перерва.

Оцінка _____

II варіант

Дата _____

1. Текст – це ...

- а) група речень;
- б) група речень на одну тему;
- в) речення, які пов'язані між собою за змістом і становлять зв'язне висловлювання.

2. З яких частин складається текст?

- а) з кінцівки, абзацу, речень;
- б) із зачину, основної думки, заголовка;
- в) із зачину, основної частини, кінцівки.

3. Яка мета тексту-опису?

- а) розповісти про якусь подію;
- б) описати предмет;
- в) обґрунтувати свою думку.

4. Допиши речення, яким би ти закінчив цей текст. Визнач тип тексту.

Багато у Придністров'ї є красивих міст і сіл, але найбільше мені подобається рідне місто. У ньому я народився і живу, тут я познайомився зі своїми друзями, пішов до школи. Мій дідусь живе разом із нами. Він часто розповідає цікаві історії про наше місто і його мешканців. І в школі на уроках вчителі розповідають нам про минуле нашого рідного краю. _____

- а) розповідь; б) міркування; в) опис.

5. Як пишуться слова в реченні?

- а) разом; б) окремо; в) з великої літери.

6. Визнач, де речення.

- а) У небі. б) Світять зірки. в) Легенько пливе до.

7. За метою висловлювання речення «Поспішайте, юні друзі, отримати знання!» є:

- а) питальним; б) розповідним; в) спонукальним.

8. Придумай речення за поданими схемами.

_____ ===== (чим?) ----- (де?) _._._._?

_____, =====, (куди?) _._._._!

_____ ===== (що?),

9. Однорідні члени речення можуть з'єднуватися за допомогою:

- а) прийменників; б) сполучників; в) іменників.

10. Знайди речення з однорідними членами.

- а) Вихідного дня ми пішли до лісу.
б) Назбирали у кошики гриби, шишки, горішки.
в) Літом ми граємося цілий день.

Оцінка _____

----- **ДЕФОРМОВАНИЙ ТЕКСТ** -----

Дата _____

Встав у тексті пропущені орфограми.

Державні символи ПМР

Кожна держава має свої розпізнавальні знаки – державні символи, до яких належать герб, прапор, гімн. Знати та розуміти їх значення – обов'язок кожного громадянина.

Герб Придністровської Молдавської Республіки – це зображення скрещених серпа і молота, що символізують єдність робітників та селян. У верхній частині зображена п'ятикутна зірка. У променях сонця, яке сходить за Дністром, зображено коло пшениці, качани кукурузи, фрукти та виноградні гроня, перев'язані стрічкою з надписами на ній трьома мовами: російською, українською та молдавською.

Державний прапор ПМР – прямокутне полотнище червоного кольору з зеленою смугою посередині, яка символізує добробут, достаток. У лівому кутку верхньої частини

прапора ро(з,с)ташовуєт..ся основний елемент герба ПМР – серп і молот золотистого кол..ору з червоною п..ятикутною зіркою.

Оцінка _____

----- АУДІОВАННЯ -----

Дата _____

Легенда «Підсніжники»

У підземнім царстві квітів рух і гамір. Пробудилися деякі з них і поспіхом стали вибиратися вже на поверхню. Хтось приніс їм звістку, що вже Весна на землю зійшла. Поспішають квіти, щоб Весну привітати. Стали думати-гадати, як на свято прибратися. Вирішили, що квіти, які першими піднімуться на поверхню землі, одягнуться у біле вбрання.

Дізнався Вітер, вірний слуга Зими, що перші весняні квіти з'явилися у білому вбранні. Розсердився Вітрюган й вирішив їх знищити. Було б загинули дрібні квіточки, та врятував їх білий одяг. Глянув Вітер: щось біліє на узліссі. «Це ж сніг ще лежить...» – подумав собі й полетів далі. (99 слів)

Тестові запитання

1. Про яку пору року до квітів прийшла звістка?

- а) про Зиму; б) про Весну.

2. У якому вбранні з'явилися квіти на свято?

- а) у білому; б) у блакитному.

3. Хто вирішив знищити перші квіти?

- а) Вітер; б) Дощ.

4. Що здалося Вітрові білим на узліссі?

- а) лебединий пух; б) сніг.

Оцінка _____

**ГОЛОВНІ ТА ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ
РЕЧЕННЯ. ЗВ'ЯЗОК СЛІВ У РЕЧЕННІ.
ОДНОРІДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ**

----- ТЕСТОВА ПЕРЕВІРКА МОВНИХ ЗНАНЬ -----

I варіант

Дата _____

1. Речення – це ...

- а) кілька слів;
- б) пов'язані між собою слова;
- в) пов'язані між собою слова, що виражають закінчену думку.

2. Знайди словосполучення у прямому значенні:

- а) ласкаве сонце; б) ласкаве кошеня; в) ласкаве слово.

3. Запиши, як ти розумієш наведений вислів «Накивати п'ятами»:

- а) роззутися; б) побігти; в) затанцювати.

**4. Знайди слова-звертання, встав пропущені розділові знаки.
Які ці речення за метою висловлювання?**

- Яка ж ти гарна й пишна земле наша! _____
- Посадіть друзі в школі сад! _____
- Спи моя ластівко солодко спи! _____

5. Вибери речення, яке відповідає такій схемі:

-.-.-.- ===== ~~~~~ і ~~~~~ .

- а) У садку співали дзвінкоголосі солов'ї та невгамовні шпаки.
- б) Дружно будували свої гнізда працьовиті ластівки.
- в) Під парканом купалися в калюжі галасливі горобці.

6. Знайди речення з однорідними членами.

- а) У неділю я прокинувся пізно.
- б) У кімнаті було незвичайно біло.
- в) Я схопився з ліжка і кинувся до вікна.

7. Перетвори розповідні речення на питальні та спонукальні.

Андрій читає цікаву книгу. _____

Учні заходять до світлого класу. _____

Діти взяли кошики і пішли до лісу. _____

8. Склади речення за опорною схемою.

Грав музикант (про що?) _____

Виросло дерево (де?, яке?) _____

9. Склади і запиши речення з наведених слів:

теплі, дядько, Оленка, рукавички, братика, зв'язала.

Оцінка _____

II варіант

Дата _____

1. Речення бувають ...

- а) прості та складні;
- б) наукові, прості;
- в) складні, повчальні.

2. Знайди словосполучення у прямому значенні:

- а) гострий погляд; б) гострий ніж; в) гостре слово.

3. Запиши, як ти розумієш наведений вислів: «На сьомому небі»:

- а) дивитися; б) бути щасливим; в) міркувати

4. Знайди слова-звертання, встав пропущені розділові знаки. Які ці речення за метою висловлювання?

Яке ж ти соковите й родюче золоте зерно ! _____

Чим же вас дітоньки пригощати?! _____

Котику сходи злізай з печі! _____

5. До кожного підмета добери присудок. Пошир утворені речення однорідними членами.

Вітер _____

Листя _____

Дерева _____

Земля _____

6. Знайди речення з однорідними членами.

а) Восени відлітають ластівки і лелеки.

б) Наш клас переміг на змаганнях.

в) Івась отримав п'ятірку.

7. Перетвори розповідні речення на питальні та спонукальні.

Ярина плете теплу кофтинку. _____

Вчитель читає цікаву казку. _____

Батьки взяли дітей і поїхали на Чорне море. _____

8. Склади речення за опорною схемою.

Читала книжку (про що?) _____

Посадила квіти (де?, які?) _____

9. Склади і запиши речення з наведених слів:

для, Сергійко, друзів, змайстрував, годівничку, пернатих.

Оцінка _____

----- КОНТРОЛЬНЕ СПИСУВАННЯ ТЕКСТУ -----

Дата _____

Весна прийшла

У школі вже відчинили навстіж вікна. Грайливі сонячні зайчики гасали по партах. Легкий вітерець іноді залітав у клас і шелестів сторінками книжок. Із саду линув запах вогкої землі й торішнього листя. Настала справжня весна.

Дністер розірвав крижані кайдани, водичка бурхливо зашепотіла. З берега доносилось хлюпання весняної хвилі. А пізніше вечорами чулися крики гусей у темному небі. Ніч приходила тепла і тиха.

Нарешті прийшла весна. Сонце щедро сипле на землю ласкаве проміння. З пагорбів збігають дзвінкі струмочки. Уже набубнявіли бруньки на деревах. Зазеленів степ. Поля вкрили перші весняні квіти. Скоро затьохкають у гаях солов'ї, закує зозуля. У степу задзвенить пісня жайворонка. Скрізь забує життя.

Оцінка _____

----- **ТВОРЧА РОБОТА** -----

Дата _____

Продовж текст.

Був чудовий осінній день. Наталочка із братом пішла у ліс. Він зустрів їх тихим ніжним шелестом листочків. Усе оповила таємнича тиша. Раптом перед дітьми щось швидко пробігло. Наталочка провела очима за тінню і побачила білочку, яка вже сиділа на гілці дерева і хитро поглядала на дітей.

Оцінка _____

ЧАСТИНИ МОВИ

САМОСТІЙНА РОБОТА

І варіант

Дата _____

1. Розподіли слова у три колонки:

Краса, зварити, пекли, премудрі, молодість, злізає, борошно, українська, лісник, зрізати, тьмяний, утворилося, сторінка, ситцевий, журитися.

<i>іменники</i>	<i>прикметники</i>	<i>дієслова</i>

2. Знайди рядок, у якому всі слова – назви людей за родом занять.

- а) дівчина, брат, дідусь;
- б) художник, директор, інженер;
- в) Петро, Мар'яна, Володимир.

3. Визнач, у якому рядку всі іменники записані правильно.

- а) апельсин, велосипед, держава, пшениця;
- б) апильсин, велосипед, держава, пшениця;
- в) апельсин, велосипед, держава, пшениця.

4. Вибери рядок, у якому всі слова – займенники:

- а) він, ти, вони, я, ми;
- б) на, ми, три, біля, всі;
- в) разом, мало, ти, я.

5. Визнач, яку форму займенника треба вставити у речення.

Дякую ... за добрі побажання.

- а) вам; б) вас; в) для вас.

6. Вибери рядок, у якому всі прислівники відповідають на питання *коли*?

- а) сьогодні, вчора, завтра;
- б) швидко, низько, прямо;
- в) посередині, позаду, угору.

7. Добери ознаки до назв предметів.

Береза – _____

Поле – _____

8. До поданих іменників доберить спільнокореневі прикметники:

Тирасполь – _____

Рибниця – _____

9. Розподіли і випиши дієслова у таблицю.

Здаю, співала, допоміг, показуєш, нестиму, лікував, стримують, літатиме, одужаєш.

у минулому часі	у теперішньому часі	у майбутньому часі

10. Із поданих слів склади і запиши речення. Підкресли головні члени. Надпиши частини мови.

Весна

- 1. Прийшла, ось, тепла, весна, і.
- 2. Бруньки, на гілках, скоро, набубнявіють.
- 3. Птахи, теплих, із, країв, прилетять.
- 4. Небо, сине-сине, стало.
- 5. Сонце, яскраво, світить.

Оцінка _____

II варіант

Дата _____

1. Розподіли слова у три колонки:

Мак, зірвати, стерти, прегарні, беззубий, конвалія, пенюк, гагаузька, школяр, спекти, жовтогарячий, сховалися, нитка, мережа, голубити.

<i>іменники</i>	<i>прикметники</i>	<i>дієслова</i>

2. Знайди рядок, у якому всі слова – назви людей за родом занять.

- а) хлопець, син, дідусь;
- б) учитель, маляр, лікар;
- в) Павло, Марина, Василь.

3. Визнач, у якому рядку всі іменники записані правильно.

- а) село, мавп'ячий, директор, пшениця;
- б) село, мавпячий, директор, пшениця;
- в) село, мавп'ячий, деректор, пшениця.

4. Вибери рядок, у якому всі слова – займенники:

- а) себе, вона, ви, їх, мені;
- б) на, ми, три, біля, всі;
- в) разом, мало, ти, я.

5. Визнач, яку форму займенника треба вставити у речення.

Хочу подарувати ... цей гарний букет троянд.

- а) ти; б) тобі; в) тебе; г) з тобою.

6. Вибери рядок, у якому всі прислівники відповідають на питання *як*?

- а) вперед, ліворуч, праворуч;
- б) тут, там, поруч.
- в) завтра, вчора, сьогодні.

7. Добери ознаки до назв предметів.

Ромашка – _____

Дуб – _____

8. До поданих іменників добери спільнокореневі прикметники

Слободзея – _____

Кам'янка – _____

9. Розподіли і выпиши дієслова у таблицю.

Скажу, розказувала, зловив, малюєш, вилікує, рахував, будують, ходитиме, наздоганятиме.

у минулому часі	у теперішньому часі	у майбутньому часі

10. Із поданих слів склади і запиши речення. Підкресли головні члени. Надпиши частини мови.

1. Кризь, важкі, сонце, хмари, снігові, пробивається.

2. Зігриває, маленьких, вона, горобчиків.

3. Від, пташки, холоду, прудкі, мерзнуть, теплому.

4. Ніжаться, сонечку, на, від, і, щастя, так, вони, цвірінькають, небо, аж, привітно, що, посміхається, синє.

5. А, промінцям, першим, першому, теплу,

Оцінка _____

Дата _____

1. Прочитай текст.

Як заєць взимку живе

Зима. Мороз. Всі тварини від лютого холоду поховалися. А в зайця немає ні нори, ні гнізда. Сьогодні під кущиком виспитья, завтра в ярочку приляже: де ямку в снігу викопає – там у нього й дім. Зате шубка у зайця тепла, пухнаста й біла, як сніг. Добре йому в такій шубці – тепло і сховатися від ворогів неважко, притулився до снігу – спробуй розглядіти!

Вдень заєць спить, а як прийде ніч, виходить погуляти й попоїсти. Поки снігу в полі небагато, він лапками його розриє, глянь – і травичку знайде. А як намете хуртовина глибокі замети, тоді вже не розкопати зайчикові снігу. Зате в лісі він на високий замет вилізе, з кущів, з дерев молоді гілочки пообгризає або кори поїсть, от і ситий. А інколи і в село в гості завітає. Прийде пізно ввечері, коли в селі тихо, всі вже сплять, підбіжить до стіжка і почне сіно смикати. Насмиче, наїсться, а потім назад у ліс побіжить. Так і живе заєць цілу зиму.

2. Усно перекажи текст за планом і опорними словами.

План

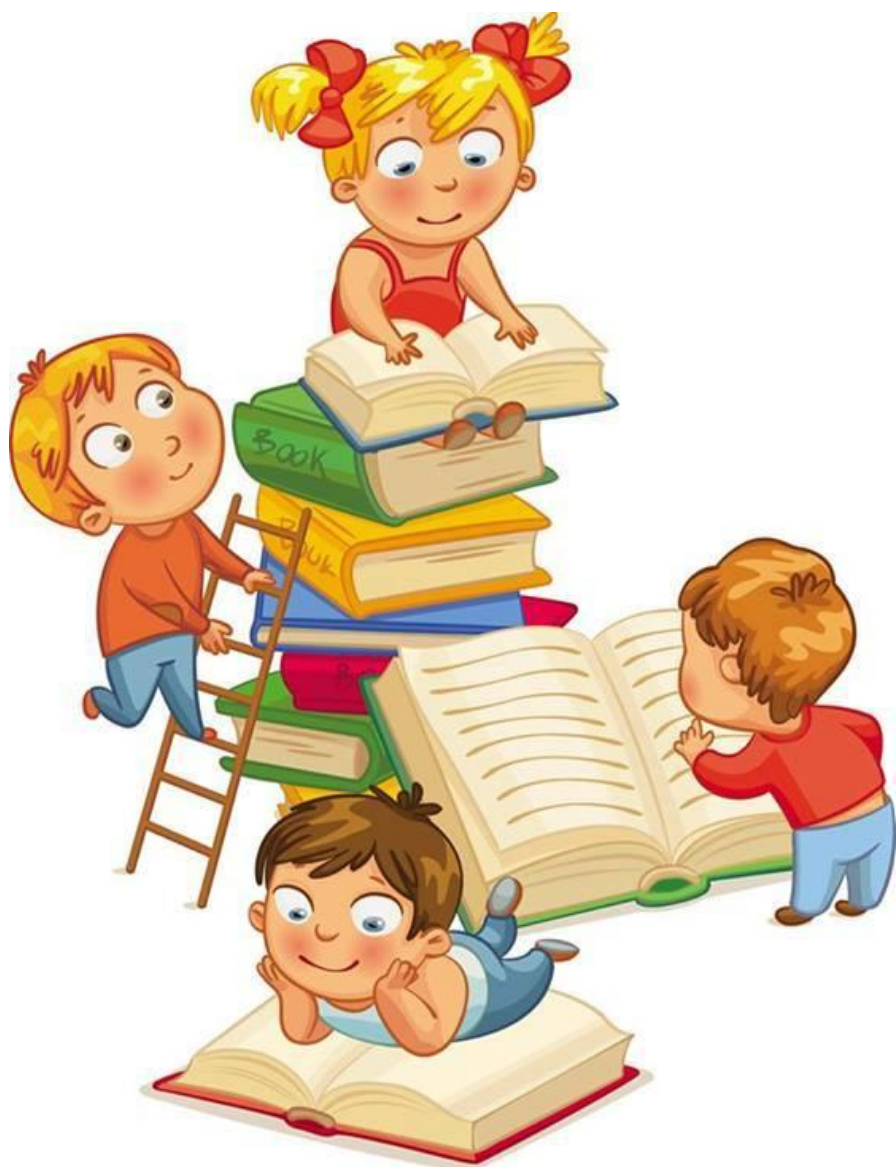
1. Чи є у зайця житло?
2. Де ночує зайчик?
3. Яка шубка у зайчика?
4. Що робить заєць вдень? А вночі?
5. Коли йому легше добувати їжу?
6. Що робить заєць у селі?

Опорні слова:

Прихід зими	Мороз, сніг, холод.
Житло зайця	Ні нори, ні гнізда, під кущиком, в ярочку, ямка в снігу.
Заяча шубка	Тепла, пухнаста, біла, сховатися не важко.

Оцінка _____

Цікаве читання

«СІРКО» (УКРАЇНСЬКА НАРОДНА КАЗКА)

СІРКО

В одного чоловіка був собака Сірко – тяжко старий. Хазяїн бачить, що з його нічого не буде, що він до хазяйства неспособний, і прогнав його од себе. Цей Сірко никає по полю; коли це приходиться до його вовк та й питає його: «Чого ти тут ходиш?»

Сірко йому відповідає: «Що ж, брате, прогнав мене хазяїн, а я і ходжу тут». Тоді вовк йому каже: «А зробить так, щоб тебе хазяїн ізнов прийняв до себе?» Сірко каже: «Зроби, голубчику; я вже таки чимсь тебе одблагодарю». Вовк каже: «Ну, гляди: як вийде твій хазяїн із жінкою жать, і вона дитину положить під копою, то ти будеш близько ходити коло того поля, – щоб я знав, де те поле, – то я візьму дитину, а ти будеш однімати од мене ту дитину, – тоді будьто я тебе ізлякавсь та й пушу дитину».

У жнива той чоловік і жінка вийшли у поле жать. Жінка положила свою маленьку дитину під копою, а сама і жне коло чоловіка. Коли це вовк біжить житом та за ту дитину – і несе її полем. Сірко за тим вовком. Доганяє його. А чоловік кричить: «Гидж-га, Сірко!» Сірко якось догнав того вовка і отняв дитину; приніс до того чоловіка та й оддав йому. Тоді той чоловік вийняв із торби хліб і кусок сала та й каже: «На, Сірко, їж, – за те, що не дав вовкові дитини із'їсти!» Ото увечері ідуть із поля, беруть і Сірка. Прийшли додому, чоловік і каже: «Жінко, вари лишень гречані галушки та сито їх із салом затовчи». Тільки що вони ізварилися, він садовить Сірка за стіл та й сів сам коло його та й каже: «А сип, жінко, галушки, та будем вечерять». Жінка і насипала. Він Сіркові

набрав у полумисок; так уже йому годить, щоб він не був голодний, щоб він часом гарячим не опікся!

Ото Сірко і думає: «Треба мені поблагодарить вовкові, що він мені таку вигоду ізробив». А той чоловік, діждавши м'ясиць, оддає свою дочку заміж. Сірко пішов у поле, знайшов там вовка та й каже йому: «Прийди у неділю увечері до города мого хазяїна, а я тебе узву у хату та одблагодарю тобі за те, що ти мені добро зробив».

Ото вовк, діждавши неділі, прийшов на те місце, куди йому Сірко сказав. А в той самий день у того чоловіка було весілля. Сірко вийшов до його та й увів його у хату і посадовив його під столом. Ото Сірко на столі узяв пляшку горілки, м'яса доволі і поніс під стіл. А люди хотіли ту собаку бить. Чоловік каже: «Не бийте Сірка: він мені добро зробив, то я і йому добро буду робить, поки його й віку».

Сірко, що саме лучче на столі лежить, бере та подає вовкові. Обгодував і упоїв так, що вовк не витерпить та каже: «Буду співать!» Сірко каже: «Не співай, бо тут тобі буде лихо! Лучче я ще тобі подам пляшку горілки, та тільки мовчи». Вовк, як випив ту пляшку горілки, та каже: «Отепер уже буду співать!» Та як завие під столом... Тоді деякі люди повтікали з хати, а деякі хотіли бить вовка. А Сірко і ліг на вовкові, наче хоче задушити. Хазяїн каже: «Не бийте вовка, бо ви мені Сірка уб'єте! Він і сам із ним розправиться добре». Ото Сірко вивів вовка аж на поле та й каже: «Ти мені добро ізробив, а я тобі!» Та й розпрощались.

----- АУДІОВАННЯ -----
(до тексту «Сірко»)

Дата _____

1. За що хазяїн вигнав собаку?

- а) бо він усіх кусав;
- б) бо він був старий;
- в) бо він був ледачий.

2. Кого зустрів Сірко на своєму шляху?

- а) собаку; б) лисицю; в) вовка

3. Напиши, як вовк допоміг Сіркові?

4. Як подякував Сірко вовкові за допомогу?

- а) сказав «спасибі»;
б) запросив до свого хазяїна на вечерю;
в) приніс йому поїсти.

5. Склади план до казки.

Оцінка _____

«ЧАБАНСЬКИЙ ПЕС» (МОЛДАВСЬКА НАРОДНА КАЗКА)

Чабанський пес

Мав один чабан отару овець, котру стеріг старий відданий собака. Чимало ведмедів і вовків знищив на своєму віку невтомний вартовий. Та ось з деяких пір ослаб. Почала облазити на ньому шерсть, важко стало підводитися з землі. Побачив чабан, що скоро втратить надійного охоронця, знайшов десь цуценя і став привчати

його охороняти отару. Цуценя підросло і вже гарчало на старого пса. Зле та ненависне, воно боялося залишитися голодним. Якось те цуценя потерлось чабанові об ноги, облесливо вигнуло дугою спину та й каже:

– Прогнав би ти, хазяїне, старого пса. Він тільки дарма харчі переводить. Краще хай мені більше буде, я швидше виросту, сили наберуся. Адже ти надієшся на мене в майбутньому. Хай старий

хвіст забирається куди хоче, годі чекати з нього користі.

Чабан послухав молодого лакизу і почав прискіпуватись до старого пса: то не так гавкнув, не так вильнув хвостом. Спочатку лише покрикував, а тоді й за дрючка взявся. Побачив неборака, що не життя йому більше в господаря, понурив сиву голову та й побіг світ за очі. Біг він, біг та й прибіг до дрімучого лісу. Метнувся туди-сюди, шукаючи їжі, але нічого не роздобув.

Від голоду та марної біганини старий пес зовсім підупав на силі. Тиняючись по лісу, надибав самотню хатину, зайшов до неї, сів на ослін і задумався: «Ось як підвело мене те кляте цуценя. Доведеться, мабуть, з голоду здохнути».

Сумує пес, клене свою долю, аж раптом бачить вікно: по стежині до хати суне вовчисько. Підійшов сірий до вікна і питає:

- Гей, хто ти такий?
- Я швець, – відповідає пес.
- А що ж ти вмієш шити?

– Чоботи, черевики, все, що можна зробити із шкіри.
– Оце добре. Я давно хотів замовити чоботи, та не було в кого.
– А шкіра в тебе є?
– Нема. А якої треба?
– На підошви – телячу, на передки – свинячу, а на халяви – гусячу.

– Отже, домовились. Пошиєш мені чоботи.
– Пошию, куме, тільки притягни мені живе теля. Я сам з нього шкуру здеру, сам і вичиню.
– Буде так, як ти кажеш.

Метнувся вовк по полях, по пасовиськах і незабаром приволік молодого бичка.

– Цей підійде?
– Саме враз. А днів через три мені знадобиться поросля.

Вовк почимчикував на полювання, а пес заходився біля бичка. Поїсть, відпочине, води нап'ється і знову трудиться. За три дні ледве впорався з бичком.

Вовк, мріючи про нові чоботи, дотримав обіцянки і на третій день приволік здоровенького кабана.

– Глянь, куме, згодиться на передки?
– Кращого й не треба.
– А коли ж чоботи будуть готові?
– Принеси ще чотирьох гусей на халяви – і через три дні – ти в нових чоботях.

Втішився вовк і на другий день притягнув чотирьох гусаків, а сам не може дочекатись, коли взується в нові чоботи. Крутиться, вертиться, ніяк собі місця не знайде. Хитрий пес тільки й знає, що їсть та висипляється. Набридне свинина, смакує гусятину, а тут ще й джерело під боком – рай та й годі. Пес помолодів, набрався сили,

шерсть на ньому стала вилискувати. Прийшов умовлений день – і вовк прибіг по чоботи:

– То готові мої чоботи?

– Яких ще тобі чобіт, розбишако? – вилетів пес із хатини.

Від несподіванки вовк аж на хвіст присів, а пес кинувся на нього і вп'явся зубами в загривок. Від болю й образи вовк заскиглив так, що на місце бійки позбігалися вовки з усього лісу. Пес не розгубився і почав шматувати всіх підряд, тільки клоччя летіло на всі боки. Як хватоне зубами, зразу трьох мов не було. На той гвалт прибіг вовчий цар. Глянув на ту бійку і залементував:

– Досить ганьби! Вовки, до мене!

Відступили сіроманці, а цар ну їх лаяти:

– Гей, ви, недоумки! Навіщо зв'язалися з тим собацюрюю? Хіба не бачите, який він сильний та спритний? Чи, може, вам життя набридло? Він легко всі горлянки перегризе, і сліду вашого не стане. Ідїть задобрїть того пса, дайте йому грошей і чого він захоче, хай лише забирається звідси до дїдька, бо не буде нам від нього спокою.

Побігли до пса чотири вовки:

– Ваша величність, скільки вам заплатити чи яку послугу зробити, щоб ви покинули цей ліс?

– Викрадіть дві вівці з отари мого колишнього хазяїна, і нічого мені від вас більше не треба.

Це сподобалося вовкам. Побігли вони під гору, куди направив їх пес, і недалеко від отари почали завивати та клацати зубами. Молодий пес із переляку як чкурне в долину, тільки його й бачили. Бідний чабан з одною гирлигою не міг справитися з чотирма вовками. Він свистів, улюлюкав, та все даремно. Хижаки кинулись до отари, схопили двох овець і подалися до лісу. Тут назустріч

вибіг старий пес, накинувся на вовків і почав їх шматувати зубами, ледве ті живими вирвались.

Ну й зрадів чабан, побачивши, як розправився з вовками його старий вірний пес. Приголубив його, нагодував, а коли повернувся молодий пес, відлупцював його і прогнав геть. Знову, як і раніше, стало добре жити в чабана старому псові. І чим старішим він робився, тим краще доглядав його чабан. А коли настав час шукати іншого пса, чабан знайшов такого, що був схожий на старого: пильно стеріг отару і не боявся вовків.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

1. Як ще по-іншому можна називати собаку?
2. Як служив чабанові його пес?
3. З якою метою чабан узяв цуценя?
4. Чи сподобалося вам цуценя? Чому? Яка вдача в нього?
5. Чому старому псові вдалося перехитрити вовка? Який у вовка був характер?
6. Чи зрозумів чабан, що він дарма образив свого вірного пса?
7. Як називають людей, які ніколи не забувають про зроблене їм добро?
8. Поміркуй і скажи, на яку українську народну казку схожа ця казка. Чим саме?
9. З'єднай прислів'я. Поміркуй і запиши, яке з них підходить до нашої казки?

Без честі –

Бійся собаки спереду, коня ззаду,

Всякий песик

Тягне роботу,

Пес гавка на місяць,

Любий йому,

а поганої людини з усіх боків.

як собака пісню.

як собаці камінь.

береже свій хвостик.

а тому й байдуже.

як пес без хвоста.

«ДОБРИЙ ІВАНЧУ» (ГАГАУЗЬКА НАРОДНА КАЗКА)

Добрий Іванчу

В одному гагаузькому селі жив бідний селянин. Тільки й багатства у нього було – троє синів. Обробляли вони землю, працювали з ранку до вечора, а достатку не було.

Якось молодший брат і каже:

– Ходімо краще, брати, по світу – щастя шукати. Руки у нас сильні, самі здорові. Знайдемо собі десь місце.

Довго не погоджувалися брати, а потім вирішили все-таки спробувати щастя.

І пішли вони по білому світу щастя своє шукати. Проводжаючи синів у дорогу, батько дав старшому палицю з гачком, що овець пасуть, середньому – старий мішок, а меншому синові, Іванчу, – корінь цілющий.

– Нема в мене нічого більше, дітки, – сказав він.

Довго блукали по білому світу брати, а своє щастя все знайти не могли. Ось якось вийшли вони з лісу на велику дорогу і зустріли діда незнайомого.

– Доброго здоров'я, батьку.

– Слава Богу. Куди, молодці, шлях тримаєте?

– Так от ідемо, дідусю, куди очі дивляться. Щастя своє шукаємо. Та щось знайти не можемо. Мабуть, немає на землі нашого щастя.

– За добру справу взялися. Та тільки щастя – воно не відразу в руки дається, – відповідає старий.

Пішли вони далі. І старий з ними пішов. Якось бачать – у полі згряя ворон сидить.

Старший брат і каже:

– От якби ці ворони та моїми вівцями стали, я б усіх перехожих задарма бринзою та бараниною годував.

Усміхнувся старий.

– А що ж, – каже, – це може бути.

Тільки сказав так – і всі ворони в овець перекинулися... Залишився старший брат із вівцями, а два інших пішли зі старим далі.

Йшли вони, йшли і дійшли до швидкої річки. Середній брат і каже:

– Якби був у мене тут водяний млин, я б усіх перехожих білим хлібом годував.

А старий знову посміхається:

– І це може бути.

Виріс тут на березі річки млин. Залишився середній брат, а молодший пішов зі старим далі. Довго вони йшли. Нарешті не витримав старий, запитує хлопця:

– Чого ж ти нічого не просиш? Брати твої вже знайшли своє щастя, а ти все мовчиш.

– Я, дідусю, женитися хочу, – відповідає Іванчу. – Тільки мені треба таку дівчину, щоб серце в неї таке ж, як моє було.

Задумався старий, а потім і каже:

– Є така дівчина на світі. І тобі допоможу.

Як сказав, так і зробив. А потім попрощався з Іваном і пішов своєю дорогою.

Багато чи мало минуло часу – ніхто не знає. Вирішив якось старий провідати братів. Прийшов до водяного млина. А там кипить робота. Одні борошно зважують, інші мішки тягнуть, треті

гроші рахують. А середній брат господарем ходить, ручки потирає. Старий і каже йому:

– Сину, дай хлібця шматочок. Зголоднів я, втомився дуже.

А господар відповідає:

– Багато вас тут, нероб, вештається. Кожному шматочок даси – від господарства нічого не залишиться.

Подивився дід на нього і каже:

– І це може бути.

І піднялася тут буря,
із хмари злива хлинула,
піднялася в річці вода.
Пішов під воду млин.

Пішов дід далі. Дивиться: отара овець пасеться.

Одні пастухи овець доять,
інші бринзу роблять, треті
м'ясо солять, четверті вовну
стрижуть. А старший брат
паном ходить, на пастухів
покрикує. Підійшов дід до
нього і каже:

– Зроби милість, синку, дай бринзи шматочок.

Розсердився брат, розкричався:

– Багато вас тут, жебраків, вештається. Якби годував усіх, давно б з однією палицею залишився!

Подивився старий на нього, погладив рукою бороду і каже:

– Що ж, і це може бути!

Тільки сказав, як вівці воронами обернулися і полетіли.

Пішов дід до молодшого брата. Йшов, йшов, а як будинок побачив, хворим прикинувся. Вийшла молода дружина Івана, побачила старого, до хати запросила. А тут і Іванчу з поля повернувся.

– Що з тобою, діду? – турбується.

– Хворий я, синку. Мабуть, помру. Одне тільки мене врятувати може: є на світі, люди добрі кажуть, корінець цілющий. Та не дістанеш ти його...

– Знайду я цей корінець, дідусю, – відповідає йому Іванчу.

Вийшов він в іншу кімнату. Дістав зі скрині корінець – той, що батько йому дав, приніс старому.

– Ось, дідусю, корінець. Поправляйся швидше.

– Добрий ти чоловік, Іванчу. Жити тобі у щасті й достатку.

Махнув він лівою рукою – з рукава срібло посипалося, махнув правою – золото рікою полилося.

– Живіть, люди добрі, на славу.

Сказав так і зник.

От і вся розповідь. А чи багато в ній правди – хто знає. Тільки якщо вже люди кажуть – значить, є там правда.

----- АУДІЮВАННЯ -----
(до тексту «Добрий Іванчу»)

Дата _____

1. Назвіть дійових осіб казки.

2. Який із братів сказав: «Ходімо краще, брати, по світу – щастя шукати»? _____

3. Що дав батько у дорогу?

Старшому синові _____

Середньому синові _____

Молодшому синові _____

4. Що шукали брати по світу?

а) багатства; б) щастя; в) щирого кохання.

5. Що попросив старший брат для щастя?

а) щоб ворони перетворилися на овець;

б) щоб ворони перетворилися на корів;

в) щоб ворони перетворилися на волів.

6. Що попросив середній брат для щастя?

а) багатий дім;

б) водяний млин;

в) вітряка.

7. Що попросив молодший брат для щастя?

а) багатий дім;

б) велике хазяйство;

в) жінку.

8. Хто із братів залишився хорошою людиною?

9. Складання характеристики дійових осіб. Підбери слова-прикметники, які характеризують кожного із братів.

<i>Старший брат</i>	<i>Середній брат</i>	<i>Молодший брат</i>

Оцінка _____

**В. СУХОМЛИНСЬКИЙ. «ЯБЛУКО
В ОСІННЬОМУ САДУ», «СЬОМА ДОЧКА»**

1. Підбери до початку речення його кінцівку.

Тільки де-не-де на деревах ...	Олі хотілося, щоб яблуко ...
Яблуко переходило з рук ...	
Поруч з жовтим листком ...	
	Був тихий ...
	Дівчатка підійшли до ...

2. Тестове завдання до оповідання «Сьома дочка»

- У матері було:
 - сім доньок;
 - сім доньок і син.
- Мама повернулася додому:
 - через місяць;
 - через день.
- Коли мати ввійшла до хати, доньки почали говорити...
 - про те, яка вона гарна;
 - як вони скучали за матір'ю.
- Сьома донька нічого не сказала, а...
 - дала їсти;
 - зняла з мами взуття, принесла їй води.

3. Прочитай прислів'я. Яке з них відповідає головній думці оповідань?

Вір -вам вір -лам
не сло- а ді-

Людина ділами
словами, а красна
не добрими

4. Вивчення вірша напам'ять.

ОСІНЬ

Сіла осінь на порозі,
Довгі коси розплела,
Спілі яблука на возі
До бабусі привезла.

Вітром двері відчинила:
– Дари з воза забирайте!
Павутинкою злетіла:
– Через рік мене чекайте!

(Л. Новикова)

Л. ПАВЛЕНКО. «РОСАМИТА»

----- ТЕСТОВА ПЕРЕВІРКА МОВНИХ ЗНАНЬ -----

Дата _____

1. Як звали матусю та батька Росамити?

2. Де народилася Росамита?

а) дома; б) під кущем; в) у чистім полі.

3. Чому дівчину назвали Росамита?

4. Що попросив у місяця для Росамити батько в день її народження?

а) гарного чоловіка;
б) щоб вона була вродливою дівчиною;
в) щоб серце було добре і слово мудре.

5. Яка сім'я жила по сусідству?

6. Як звали дівчинку-сусідку? _____

7. Що наказав Хасан своїм стерв'ятникам?

- а) приносити йому награбоване;
- б) викрасти Росамиту;
- в) вбити Росамиту.

8. Ким став Хасан, коли полетів на квітучу землю Росамити?

- а) орлом-стерв'ятником; б) лелекою; в) шуляком.

9. Від кого Хасан все довідався про Росамиту?

10. Ким прикинувся Хасан, коли зайшов у хату до Марка?

- а) жінкою; б) старцем; в) дитиною.

11. Як всі дізналися, що старець – це Хасан?

12. Як врятувала людей Росамита від стерв'ятників?

- а) вступила в бій; б) віддала життя за людей.

13. Яка основна думка казки?

14. Дайте коротку характеристику дівчатам.

Росамита

Клепата

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Оцінка _____

В. СКУРАТІВСЬКИЙ.

«ЯК У СЕРПНІ ДБАЄМО, ТАК ЗИМОЮ МАЄМО»

----- Самостійна робота -----

Дата _____

1. Підкресли слова, які належать до оповідання «Як у серпні дбаємо, так зимою маємо».

Парта, пампушка, буханець.

Паляниця, книги, зошит.

Калач, бублик, олівець.

Жнива, насіння, колосок.

2. Запиши прислів'я, відділивши слова одне від одного.

один жнив'яний день рік годує

3. Доповни вірш словами. (Вірш записано на дошці)

Сійся, жито і пшениця, –

Буде дітям _____

Для веселої малечі

Бублик вигляне із _____

А рум'яний _____

Скочить прямо на зубок.

Виросте всього доволі

На широкім житнім _____

Запеклося сонце в хлібі.

Хто зростив його – _____

(В. Крищенко)

4. Підбери заголовок до кожної частини.

I частина _____

II частина _____

5. Вивчи скоромовку.

Я печу, печу, печу
Діткам всім по калачу.
Зверху маком потрушу,
В піч гарячу посаджу.

Оцінка _____

ВІРШІ ПРО ОСІНЬ.

В. ІВАНОВИЧ. «ОСІНЬ МРІЙНА»

1. Позбирай «осінні» слова в кошик.

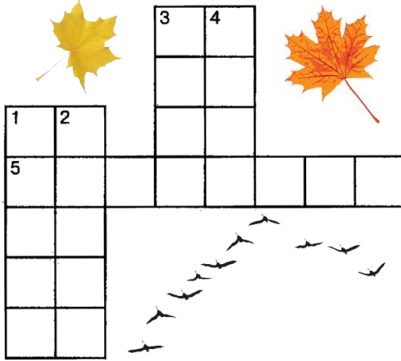

Сонечко, гриби, жовте листя, ягоди,
яблука, дощик, туман, перелітні птахи, сніг,
райдуга, позолота, врожай, проліски,
бурулька.

2. З'єднай слова, що римуються. Спробуй із цих слів скласти вірші.

СОНЕЧКО ПІР'ЯЧКО
ЗІЛЛЯЧКО ПОЛЕЧКО
КВІТОЧКИ ДОЖИДАЮТЬСЯ
ГРАЮТЬСЯ ДІТОЧКИ
САДОЧКУ КВІТИ
ДІТИ ХОЛОДОЧКУ

3. Розгадай кросворд.

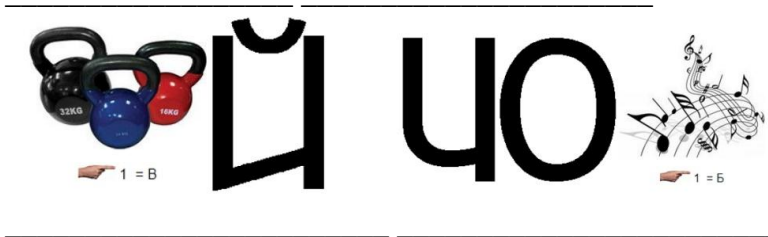
По вертикалі:

1. Кажуть, давно на світі
Соловей-розбійник жив,
Різким гучним звуком цим
Він богатирів бив.
2. Одягла дівчора пальто -
Сонце не дає ...
3. Взимку біло,
Навесні чорно,
Влітку зелено,
Восени стрижем...
4. В полі – мітелкою,
В мішку – золотом.

По горизонталі:

5. Хто за серпнем приходить,
Літо червоне проводить,
Бабине літо закликає,
В школу діток відправляє?

4. Робота з ребусами.

Оцінка _____

АУДІОВАННЯ

(до тексту «Чому почервонів Сергійко»)

Чому почервонів Сергійко

Погожий вересневий день радував теплими сонячними промінчиками. У барвистому осінньому листі радісно підстрибували сонячні зайчики. Та й так вже весело вони бавились, що навіть суворий дубисько стиха усміхався у кошлаті вуса! А берізки, гарно вбрані у золотисті шати, вже налякались першого ранкового холодку і сховали свої білі ніжки у пожовклу травичку.

Серед цих миготливих барв осіннього лісу, посеред затишної галявини, зручно вмовстився кущик шипшини. Щодня лісові птахи прилітали до нього, гомінливі пустуни-горобці гойдались на шипшинових гілочках, а найхитріші з-поміж птахів могли вправно поцупити кілька багряних ягідок. Весело було шипшині, весело й птахам.

Та одного ранку прийшов до лісу Сергійко. Виламав з шипшини прута і, вимахуючи ним, мов шаблюю, позбивав яскраві ягідки, порозганяв веселих горобчиків. Зажурилась шипшина. Принишкли пташині дзвінки голоси. Зіщулились берізки. «І чому це так тихо й невесело стало?», – запитав сам у себе Сергійко. Справді, куди поділися птахи? Подивився хлопчик на полум'яні ягідки, які тепер лежали на землі, і почервонів...

(А. Ткаченко)

1. Про який осінній місяць іде мова в оповіданні?

- а) вересень; б) жовтень; в) листопад.

2. Які назви рослин зустрічаються у оповіданні?

- а) дуб, калина й шипшина;
б) клени, горобина і берізки;
в) дуб, берізки і шипшина.

3. Що зробив Сергійко із кущиком шипшини?

- а) виламав із нього прута;
б) прийшов полоти кущ;
в) випадково зламав гілочку.

4. Як стало в лісі після того, що вчинив Сергійко?

- а) тихо; б) гамірно; в) затишно.

5. Яке почуття виникло у хлопчика після побаченого?

- а) страх; б) заздрощі; в) сором.

6. Яке прислів'я, на твою думку, найкраще ілюструє зміст оповідання?

- а) Слово чемне кожному приємне;
б) Водюю, що хочеш, лиш сумління не сполощеш;
в) На себе зважай, перш ніж комусь докоряй.

Оцінка _____

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. МОВА І МОВЛЕННЯ

1. Усне й писемне мовлення. Звуки й букви. Норми української вимови. Правопис	5
2. Будова слова. Споріднені слова	9
3. Текст. Речення. Види речень за метою висловлювання	13
4. Деформований текст. «Державні символи ПМР»	16
5. Аудіювання «Легенда «Підсніжники»»	17
6. Головні та другорядні члени речення. Зв'язок слів у реченні. Однорідні члени речення	18
7. Контрольне списування тексту «Весна прийшла»	21
8. Творча робота	22
9. Частина мови	23
10. Усний переказ «Як заєць взимку живе»	27

РОЗДІЛ II. ЦІКАВЕ ЧИТАННЯ

1. «Сірко» (Українська народна казка)	29
2. «Чабанський пес» (Молдавська народна казка)	31
3. «Добрий Іванчу» (Гагаузька народна казка)	36
4. В. Сухомлинський. «Яблуко в осінньому саду», «Сьома дочка»	41
5. Л. Павленко. «Росамита»	42
6. В. Скуратівський. «Як у серпні дбаємо, так зимою маємо»	44
7. Вірші про осінь. В. Іванович. «Осінь мрійна»	45
8. Аудіювання. «Чому почервонів Сергійко»	47